

Fjer og alt muligt til Handelen, staar han aldeles hjælpeløs og falder tilbage paa Samfundet. Samfundet var tidligere fuldstændig kommunistisk, man lod aldrig nogen sulte. Enhver dygtig Fanger afgav af sin Overflod til de trængende, som enten ved Sygdom eller Uheld vare satte tilbage og ikke kunde ernære deres Familie. Denne Pligt, som enhver dygtig Mand tidligere følte paahvile sig, gik efterhaanden over paa Handelen gennem Kommuneforstanderskaberne, og den enkelte sørgede saa kun for sig selv og sin Familie og sagde til Kolonibestyrerne: „Nu kunne I sørge for dem, der sulte.“ Ved at lægge det hele i Grønlændernes egen Haand vil man føre det en lille Smule tilbage til Fortiden, idet man lader dem selv afgøre, hvorvidt den enkelte skal hjælpes eller ikke gennem det Overskud, Handelen skal afgive til Kommunekasserne. Det vil da være nyttigt og ogsaa en Forudsætning for Lovgivningen, at man modvirker de dovne og ligegyldige saa meget som muligt og søger at styrke de erhvervsdygtige, og det maa man gøre paa den Maade, at man siger til dem: „Nu maa I selv om, hvorvidt og hvorledes I ville støtte de trængende, det bliver under jert eget Ansvar for Fremtiden, og Handelen staar aldeles udenfor denne Sag.“ Samtidig ser jeg — det forudsatte jeg ogsaa, var Meningen —, at Administrationen vil begrænse Handelen saaledes, at den, i alt Fald under Kommunens Tilsyn, nægtes Ret til at gaa videre i Indkøb, end hvad der kan siges at være formaalstjenligt for selve Befolkningen paa det paagældende Sted. Jeg antager, at det er Forudsætningen.

I øvrigt undergives Handelen fremtidig en særlig Institution, der kaldes Den grønlandske Handel, men indtil det kan ordnes, udnævner Indenrigsministeren en Chef, en handelskyndig Mand, foreløbig med et fast Honorar, som skal fungere, indtil det kan blive endelig fastslaaet, efter at man har indhøstet Erfaringer gennem 5 Aar, hvorledes Ordningen bør være. Jeg tror, at det er heldigt, at vedkommende kun ansættes midlertidigt med Paalæg om at udvikle Handelens Interesser saa meget som muligt herhjemme fra og med Paalæg om inden 5 Aars Forløb at give Beretning om de Erfaringer, han har gjort saavel ved Styret herhjemme som, har jeg forstaaet, ved Besøg i selve Grønland. I Løbet af de Aar vil han kunne afgive et sagkyndigt Skøn til Ministeren, som da kan tage under Overvejelse, hvorledes det hele Forhold i Fremtiden bør ordnes.

Jeg tror hermed at have henvist til det væsentligste af Forslagets Indhold. Jeg kan paa alle Omraader, med Undtagelse af de enkelte Henstillinger, jeg har gjort, fuldt ud tiltræde det. Det forekommer mig, at den højtærede Minister har været uhyre heldig med Hensyn til dette Forslag. Han baserer det paa Fortiden, baserer det netop paa de Institutioner, som man paa-begyndte i sin Tid for at hæve Grønlænderne, og udvikler dem videre. Det er min Overbevisning, at ved Gennemførelsen heraf vil man efterhaanden kunne skabe et eskimoisk Samfund, der en Gang vil kunne træde selvstændigt op i fri og uhindret Berøring med den øvrige Verden — selv om jeg tror, at den Fremtid endnu vil være temmelig fjern.

Hermed skal jeg anbefale det høje Ting at fremme Lovforslaget. Jeg ønsker for Grønlændernes Skyld hurtig Fremme af det.

Stauning: Jeg anerkender, at det foreliggende Forslag er et betydeligt Fremskridt, et Fremskridt, der i meget høj Grad tiltrængtes. Jeg haaber ogsaa, at der ret hurtigt maa kunne gennemføres et saadant Forslag til Gavn for den grønlandske Befolkning. Særlig giver vel Forslaget gennem sine Bestemmelser om Valgret, Valgbarhed m. m. Udsigt til at højne og selvstændiggøre den grønlandske Befolkning, hvad der igen vil tjene til Gavn for Landet.

Men efter at have sagt, at Lovforslaget betegner et Fremskridt, vil jeg dog bemærke, at det forekommer mig at indeholde væsentlige Mangler, og at det i alt Fald ikke paa alle Omraader er tilstrækkelig vidtgaaende. Dets Formaal er jo at adskille Administration og Handel, men det gøres kun delvis. Man har ikke gjort Skridtet helt ud i saa Henseende, hvad der sikkert var ønskeligt, og Indrømmelserne til Befolkningen deroppe ere ogsaa i visse Henseender temmelig ringe. Efter Forslaget skal der jo under Indenrigsministeren ansættes en saakaldt administrerende Direktør, der ikke alene skal have Administrationen, altsaa, om jeg saa maa sige, Regeringsforretningerne, men ogsaa afgive Erklæring „angaende Handelens Førelse i Almindelighed, særlig vedrørende Virksomheden i Grønland.“ Der bliver paa dette Omraade en vis Sammenblanding af Administration og Handelsvirksomhed, altsaa af de Ting, man fra adskillige Sider hidtil har ment burde adskilles. Dernæst ansættes der Inspek-